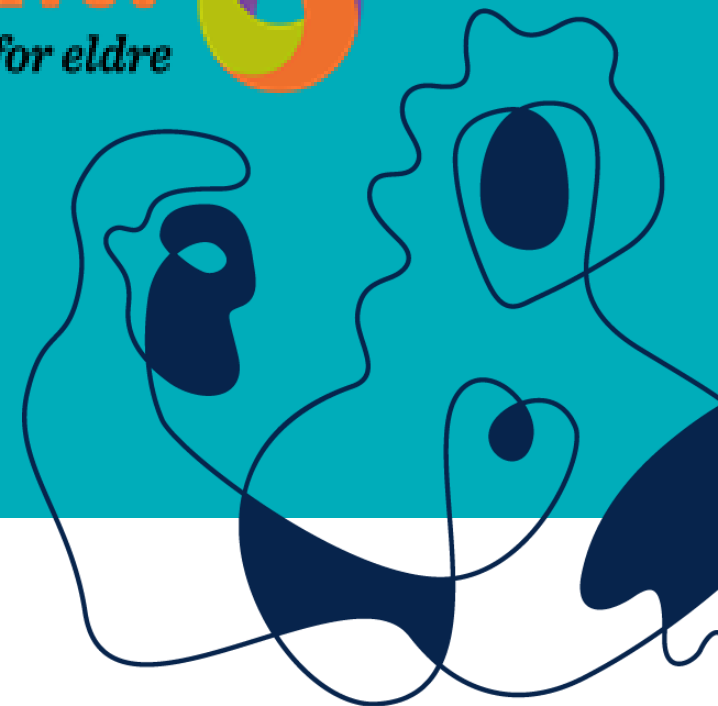

Leve hele livet betydningen av forankring og planer

12.05.2021 Matgledekorpsset inspirerer
Monica Carmen Gåsvatn, koordinator LHL/helseavdelingen
Torunn Sikkeland, arbeidsgruppe MGK/helseavdelingen

Leve hele livet
- en kvalitetsreform for eldre

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Meld. St. 15

(2017–2018)

Melding til Stortinget

Leve hele livet

En kvalitetsreform for eldre

Bakgrunn

De gode løsningene finnes i kommuner og helseforetak

Fundamentet for reformen

Leve hele livet bygger på lokale initiativ og tiltak som allerede er satt i gang i kommunene med tanke på å utsette og forhindre:

- funksjonstap,
- sykdomsutvikling,
- fremme mestring og livskvalitet,
- styrke kompetansen og
- kvaliteten og kapasiteten i helse- og omsorgssektoren

Seks kunnskapsoppsummeringer innenfor reformens områder:

- mat og ernæring,
- aktivitet og fellesskap,
- overganger,
- spredning og implementering,
- pårørende,
- kompetanseutvikling

Bakgrunn

- Utgangspunktet for Leve hele livet er blant annet en erkjennelse av at gode løsninger ute i kommuner i liten grad spres til andre.
- Leve hele livet består av 25 konkrete og utprøvde løsninger på områder hvor det ofte svikter i tilbudet til eldre i dag.
- Det legges opp til en prosess hvor kommunestyrene behandler og vedtar hvordan reformens løsninger kan tilpasses lokale forhold og innføres i samarbeid med andre tjenesteområder, frivillig sektor og andre aktører i lokalsamfunnet.
- Kommuner som omstiller seg i tråd med reformen, vil prioriteres innenfor relevante eksisterende og nye øremerkede ordninger.

Reformens 5 hovedområder

Et aldersvennlig Norge –

Målet er å skape et samfunn som legger til rette for at eldre kan bidra og delta i samfunnet.

Aktivitet og fellesskap –

Målet er økt aktivitet, gode opplevelser og fellesskap

Mat og måltider –

Målet er å redusere underernæring og skape gode mat- og måltidsopplevelser for den enkelte

Helsehjelp –

Målet er å øke mestring og livskvalitet, forebygge funksjonsfall og gi rett hjelp til rett tid.

Sammenheng og overganger i tjenestene –

Målet er økt trygghet og forutsigbarhet i pasientforløpet til eldre og deres pårørende.

Mat og måltider

Det gode måltidet

Måltidstider

Valgfrihet og variasjon

Systematisk ernæringsarbeid

Kjøkken og kompetanse lokalt

Matgledekorpset

«Matgledekorpsene er å betrakte som endringsagenter for mer mat- og måltidsglede, og de setter brukeren i sentrum» - landbruksminister Ollaug Bollestad

<https://www.statsforvalteren.no/oslo-og-viken/helse-omsorg-og-sosialtjenester/nyheter---helse-omsorg-og-sosialtjenester/2020/na-kommer-matgledekorpset-til-oslo-og-viken/>

<https://matgledekorpset.no/om-matgledekorpset/>

Det regionale støtteapparatet i Oslo og Viken

Det regionale støtteapparatet i Oslo og Viken består av medlemmer fra KS regionalt representant fra byrådsavdeling for eldre, helse- og innbyggertjenester Oslo kommune som ivaretar KS sine oppgaver på vegne av Oslo kommune, USHT Viken (Buskerud, Akershus, Østfold), USHT Oslo, Senter for omsorgsforskning og Statsforvalteren i Oslo og Viken.

Oppgavene til det regionale støtteapparatet

- Mobilisere og engasjere alle kommunene i sitt fylke
- Spre kunnskap om reformen - innhold og virkemidler
- Gi tilbud om støtte og veiledning til utvikling, iverksetting og evaluering av lokalt planarbeid
- Invitere til nettverksarbeid og erfaringsdeling mellom kommunene

Statsforvalteren koordinerer det regionale støtteapparatet for gjennomføring av Leve hele livet i perioden 2019–2023.

Helsedirektoratets oppdrag til Statsforvalteren

«Statsforvalteren skal i **2020** aktivt gi tilbud om dialogmøter med alle kommunene. Det forventes at gjennomføring av dialogmøter skjer i samarbeid med de øvrige aktørene i det regionale støtteapparatet.

Dialogmøter kan gjennomføres enkeltvis eller gruppevis. Målgruppen for dialogmøter vil først og fremst være ledere og ansatte i kommunene, politisk ledelse og representanter som ivaretar innbygger-, bruker- og pårørendeperspektivet.

I dialog og samhandling med kommunene, er det naturlig at embetene vektlegger det formelle bakteppet for planlegging og gjennomføring av reformen, særlig plan- og bygningslovens del 2 (plandelen), folkehelseloven og forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten.

Styringsinformasjon gjennom ressursportal.no vil være et viktig grunnlag for dialogen.»

«Statsforvalteren har ansvar for spredning og implementering av Meld. St 15 (2017-2018), Leve hele livet- en kvalitetsreform for eldre, og å koordinere det regionale støtteapparatet for reformperioden.

Statsforvalteren skal følge opp kommunene slik at de senest innen utgangen av året har satt reformen på dagsorden og utarbeidet planer for hvordan reformen skal gjennomføres lokalt.»

«I **2021** vil støtte til kommunalt planarbeid og støtte og veiledning om hvordan reformen kan integreres i de kommunale planprosessene være en viktig oppgave.»

Leve hele livet og nye nasjonale satsinger

For å styrke grunnlaget for gjennomføring av reformen legger regjeringen frem en rekke nye satsinger gjeldende fra og med 2021:

- Kompetanseløft 2025
- Demensplan 2025
- Pårørendestrategien
- Nasjonal ernæringsstrategi for eldre
- Oppfølging av stortingsmelding lindrende behandling og omsorg

Helse- og omsorgsdepartementet og Helsedirektoratet inviterer til åpen og gratis digital konferanse om Leve hele livet-reformen 2. juni.

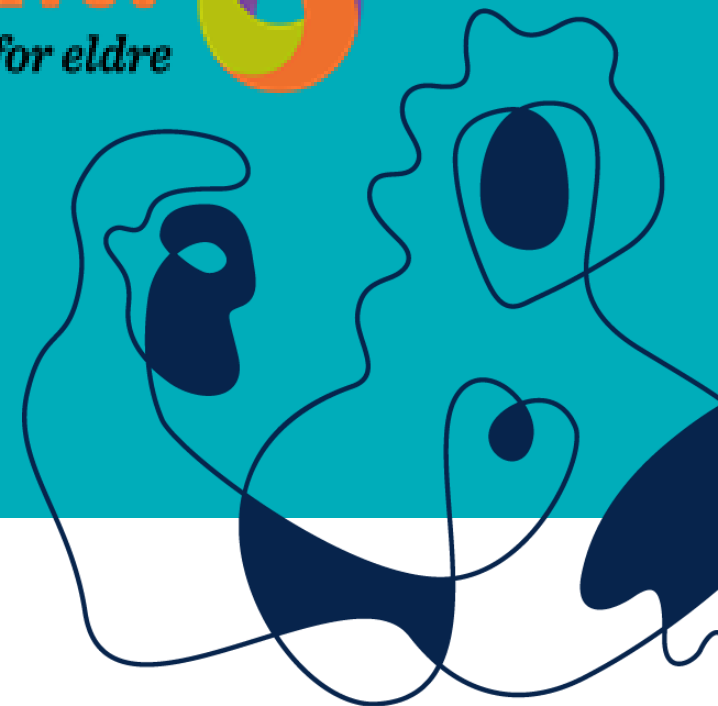
<https://booking.berg-hansen.no/eventportal/#/event/100796/published/8edfdc734e26d8c719c4f6ff45d5bd59db76cb16>

Leve hele livet betydningen av forankring og planer

12.05.2021 Matgledekorpsset inspirerer
Monica Carmen Gåsvatn, koordinator LHL/helseavdelingen
Torunn Sikkeland, arbeidsgruppe MGK/helseavdelingen

Leve hele livet
- en kvalitetsreform for eldre

Statsforvalteren i Oslo og Viken

SFOV forventningsbrev 2021

Langsiktig og helhetlig **planlegging** knyttet til kapasitet, kompetanse og kvalitet i tjenestene er stadig viktigere for våre kommuner.

Statsforvalteren forutsetter at kommunen planlegger helse- og omsorgstjenestene i det ordinære økonomi- og planarbeidet. Det er svært viktig at slik planlegging skjer i tråd med **lov om folkehelsearbeid § 6, forskrift om ledelses og kvalitetsforbedring i helse og omsorgstjenestene og bærekraftsmål i § 1.1 i plan og bygningsloven**. Vi forventer at kommunestyrene behandler og vedtar løsningene som skal være basert på analyse av kommunens egne utfordringer og behov. <https://www.statsforvalteren.no/siteassets/fm-oslo-og-viken/kommunal-styring/forventningsbrev-til-kommunene-2021.pdf> Se også Meld. St. 15 (2017–2018) s. 168

Sosial og økonomisk bærekraft

Kompetanse og planlegging for fremtidens helse- og omsorgstjenester

Kommunale helse- og omsorgstjenester står overfor store utfordringer som må ivaretas gjennom gode planer og gode systemer for medvirkning. Dette er nødvendig for å sikre økonomisk og sosial bærekraft i en situasjon med økende demografiske utfordringer

.. innen utgangen av 2021 kan vise til politisk vedtatte planer for LHL

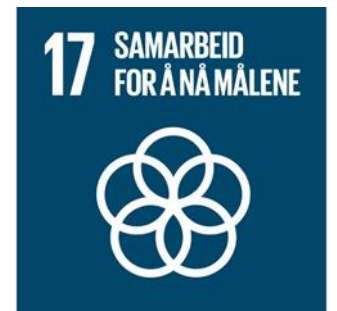
.. vil bli prioritert innenfor tilskuddsordninger på helseområdet

<https://www.statsforvalteren.no/siteassets/fm-oslo-og-viken/kommunal-styring/forventningsbrev-til-kommunene-2021.pdf>

Planleggingen må stå på to bein

Tverrsektoriell planlegging og plan for helse- og omsorg

Anders Aasheim, SF i Troms og Finnmark

LEVE HELE LIVET - KONKRET:

Dette gjør vi i vår kommune i de ulike sektorene:

Kultur:

- 1)
- 2)

Teknisk/plan:

- 1)
- 2)

Helse og omsorg:

- 1)
- 2)

Oppvekst og utdanning:

- 1)
- 2)

Næring:

- 1)
- 2)

Samarbeid med frivillig sektor:

- 1)
- 2)

Samarbeid med andre offentlige aktører:

- 1)
- 2)

OSV. OSV.

Leve hele livet
- en kvalitetsreform for eldre

Innsatsområder:

- Et aldersvennlig Norge
- Aktivitet og fellesskap
- **Mat og måltider**
- **Helsehjelp**
- Sammenheng i tjenestene

Totalt sett:
**SKJERPE
OPPMERKSOMHETEN
PÅ ELDRES HELSE
OG LEVEKÅR**

Hvordan kan kommunen ivareta i planleggingen?

Leve hele livet
- en kvalitetsreform for eldre

- I oversikt over helsetilstanden og andre faktagrunnlag
- I **kommunal planstrategi**
- I **kommuneplanens** samfunnsdel
- I kommuneplanens arealdel
- For helse- og omsorgssektoren: I en **helhetlig helse- og omsorgsplan**
- I andre relevante sektorplaner
- I **handlingsdel / økonomiplan** til aktuelle planer

Hva er lurt å huske når kommunen lager en helhetlig helse- og omsorgsplan?

(ikke fullstendig liste, men noen tips jfr Anders Aasheim SF i Troms og Finnmark)

- Ta i bruk den planfaglige kompetansen i kommunen
- Planen må være forståelig for ikke-helsepersonell og kommunestyrepolitikere
- Lag en skikkelig faktabeskrivelse: Demografi, helsestatus, status for tjenester.. , benytte folkehelseprofil, www.ressursportal.no/ , kunnskap via dialog og medvirkning
- Beskriv alle tjenestene kommunen skal tilby, inkl. tverrfaglige tjenester
- **Beskriv hvilke ressurser som trengs (penger, personell, kompetanse, lokaler, utstyr...)**
- Har dere penger til alt? Hvis ikke – skriv planen slik at politikerne ser hva de har å prioritere blant
- Husk koblingen til handlingsdel og økonomiplan – vis når det skal gjøres og hva det vil koste
- Meld. St. 15 (2017–2018) s. 168

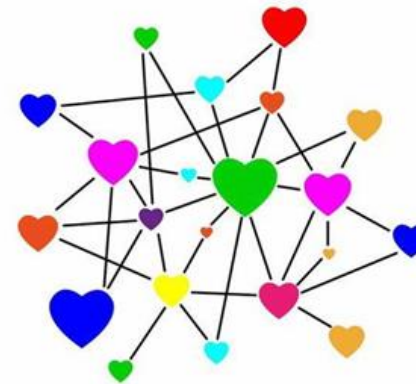

Kommunalt planarbeid og

Leve hele livet
- en kvalitetsreform for eldre

**Aldersvennlig
Norge**

*«Demokrati er ikke en tilstand,
men (en) handling» Kamala Harris/John Lewis*

**Takk for
oppmerksomheten!**

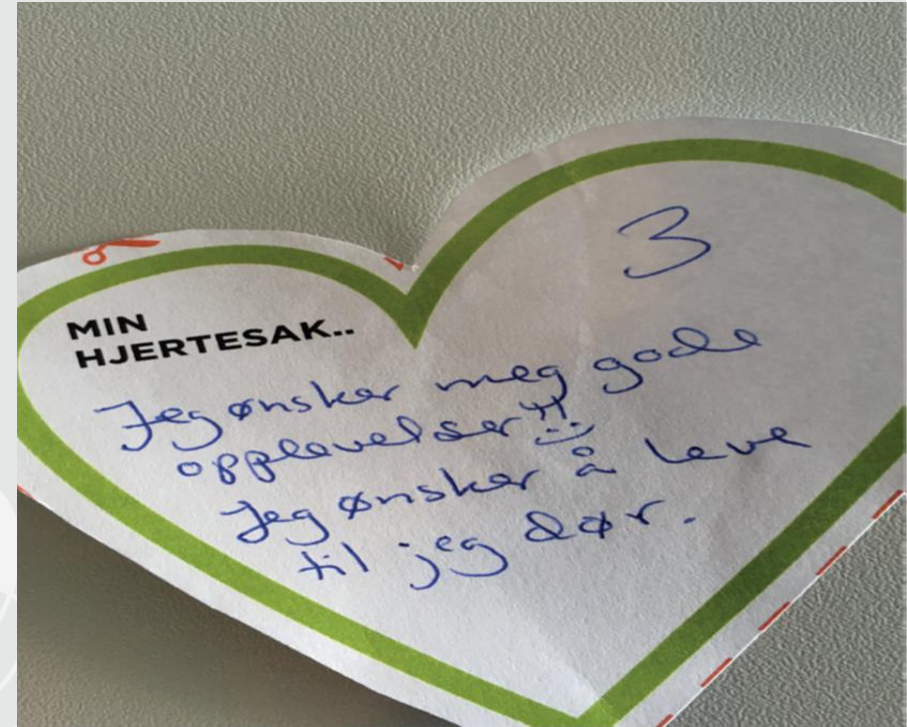

Foto: